

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

De caeremonijs, qu[a]e priusquàm Baptismus ministratur, adhibentur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

De ceremonijs, quę priusquam Baptismus ministratur, adhibentur.

IN primis aqua paranda est, qua ad Baptismum vti oportet.

Consecratur enim Baptismi fons, addito mysticę vnctionis oleo: neque id omni tempore, sed Sabbato Paschę Resurrectionis Domini, & Pentecostes.

Hęc enim sacra duo tempora, mysteriorum plena, Baptismo celebrando solennia legitimaq; esse docent Ecclesię Patres, & in primis Leo Pontifex sanctissimus.

Epist. 4. ad
Episcop. Si
cilie. cap. 3.

Nam quamuis, (inquit is,) totum, quidquid in Christo Domino, & virtutis diuinę est, & infirmitatis humanę, ad nostrę reparationis tendat effectum, proprię tamen Paschali tempore, nempe in morte crucifixi, & in resurrectione ex mortuis, potentia baptismatis nouam creaturam condit ex veteri, vt in renascentibus, & mors Christi operetur, & vita, dicente Beato Apostolo Paulo;

Ad Rom. 6.

An ignoratis, quia quicumque baptizati sumus in Christo Iesu, in morte ipsius baptizati sumus? Consepulti enim sumus cum illo per Baptismum in mortem, vt quomodo surrexit Christus a mortuis per gloriam patris, ita & nos in nouitate vitę ambulemus. Si enim complantati facti sumus similitudini mortis eius, simul, & resurrectionis erimus, &c. ex quibus apparet, Paschale tempus electum ad filios hominum regenerandos, & in filios Dei adoptandos.

Ad. epist.
cap. 4.

Huic paschali obseruantię additur etiã Pentecostes ex aduentu Spiritus sancti consecrata solennitas, quę de paschalis festi pendet articulo.

Eo autem die, quo omnem credentium numerum promissus Spiritus sancti repleuit aduentus, trium millium populum sua predicatione conuersum lauacro baptismatis consecrauit.

A qua autem adhibetur, ad significandam animę abluionem, quam Baptismus efficit.

Ideoq; ab Apostolo [lauacrum] appellatur; oleum autem ad ostendendam gratiam Spiritus sancti, quę per Baptismum datur.

Deinde ante fores ecclesię, qui Baptismo inuitandi sunt, offeruntur, propterea quodd indigni sint, qui more fidelium, domum Dei, antequam Christo Domino se addixerint, ingrediantur.

Tum verò Parochus ab eis exquirat, qui illos offerat.

Quo cognito, ter conceptis verbis, eum qui baptizandus est, interrogat. Abrenuncias, &c.

Et eius nomine patrinus ad singulas interrogationes respondet.

Abrenuncio.

Et quoniam huius sponsonis chyrographum sanctę conceptum magnam vim habet in cęlo, tum Parochus illos admonet, & contestatur dicens: [Memor esto sermonis tui, &c.] vt ex his verbis intelligant, quã diligenter hęc sponso præstanda sit: sciantq; hanc professionem christianorum esse propriã, vt [non sit de hoc mundo,] sed cor habeat ad Dominum, qui in cęlis est, [expectantes beatam spem, & aduentum glorię magni Dei.

Ad huius, aliorumq; mysteriorum explanationem adhibebit doctrinam patris nostri sanctissimi Ambrosij.

Et verò cum huius ipsius mysterij, harumq; sponsonum ratio diligentissimè explicata sit canone Concilij Parisiensis, non alienum est illius verba describere: Constat igitur vnum quemque fidelem Deo in baptisinate duarum pactio-
nū nexibus se obligare: altera, qua abrenunciare Diabolo, & omnibus operibus eius, & omnibus pompis eius: altera verò qua se in patrem, & filium, & Spiritum sanctum credere profiteretur.

Vnde etiam sub eiusdem sanctę Trinitatis inuocatione baptismatis gratiam consequitur.

Cum ergo post huiusmodi abrenunciationem quibuslibet illecebris vitiorum illectus, ad ea quibus renunciauit, redit; nec non, & post tantę fidei perceptionem in apostasiam, aut infidelitatis, aut hæreticę prauitatis, aut fraternali schismatis prolabitur: proculdubio vtriusque pactio-
nis transgressor efficitur; quarum altera, quia Baptismi iteratione nequit, pœnitentię lamen-
tis,

Concil. Pa-
risien. lib.
1. cap. 4.

is, eleemosinarum largitionibus, ceterisque bonorum operum exhibitionibus dilui potest.

Altera verò, quæ prædictæ contagionis lepra commaculata fuerit, nisi hac primum per Christi caruerit gratiam, & ad unitatem Ecclesiæ redierit, mundari, & pristinae fidei colorem, sanitatisque vigorem recuperare non poterit.

Gen. 3. Quia ergo flammeus ille gladius, qui propter peccatum primi hominis ianuam paradisi obice mortalibus immobili oppilauerat, in sacro sancto baptismatis fonte extinguitur, & eadem ianua credentibus aperitur: omnibus fidelibus studendum est, ut pactiois, & sponsionis, quam cum Deo in baptismo fecerunt, semper memores existant; caueantque ne quibuslibet vitiorum fordibus se maculantes, non solum eundem sibi reaccendant ignem, verum etiam immundum spiritum à se tempore baptismatis expulsum, cum septenario dæmonum numero sibi addito, ad se quoquo modo redire faciant: sicutque illis, ut Dominus ait, nouissima peiora prioribus: & impleatur in eis quod beatus Petrus Apostolus ait: Melius enim erat illis non cognoscere viam iustitiæ, quam post agnitionem retrorsum conuerti ab eo, quod traditum est illis, sancto mandato, apteturque eis illud, quod idem ait: canis reuersus ad vomitum suum, & sus lora in volutabro luti.

Postea salua oris sui Parochus tangit infantis aures, & nares, prolatis Christi Domini verbis, quibus aures, & linguam surdi, & muti tangendo usus est: [Epheta hoc est adaperire: celebra tur enim mysterium apertionis aurium: ut aperiantur nares ad accipiendum odorem notitiæ Dei, & pietatis æternæ; & ad discernendum bonum odorem à malo, sanam doctrinam à corrupta: aures autem ad audiendum mandata Dei; ut doctrina, quæ de ore altissimi fluxit, per eius aures intret, & ei suauiter oleat.

Deinde adhibetur exsufflatio, ut hoc mysterio Spiritui sancto cedat fugiens malignus spiritus: id quod fit nõ sine Christi exemplo, qui insufflauit in discipulos suos, ut Spiritum sanctum eis daret.

Ioann. 20.

Tum sequitur exorcismus ad expellendum Diabolum, eiusque vires frangendas, & debilitandas sacris illis, & religiosis verbis.

Obsignantur præterea oleo sacro, figura crucis, pectus, & scapula: ut intelligamus, eos qui Baptismo iniantur, [quasi Christi athletas,] ait sanctus Ambrosius, [luctamen huius sæculi luctaturos. solent enim luctantes inungi.] Deinde, ut sciamus Baptismi gratiam non nostris meritis, sed Christi beneficio, & gratuita misericordia donari, quæ oleo significatur. Præterea, quia oleum est medicamenti species, quandoquidem Samaritanus infudit in vulnera oleum, & vinum: ideo hæc vinctio demonstratur, intima animæ nostræ vulnera, & morbos hæc medicina curari; fomitemque ipsum, quamuis non omnino extinguatur, at certe debilitari, viresque, & robur spirituale nobis addi, quo Satanæ, carnisque tentationum impetus depellamus. Pectus præterea vngitur, ut intelligamus, mentem animumque diuina virtute corroborari. Scapulæ verò, quia dantur homini vires ad iugum Christi Domini ferendum.

Luc. 20.

Inungitur ante, & retro, ut vndique muniat, & confirmetur, ad opera bona præstanda corde, & corpore, voluntate, & opere.

Nomine deinde, quod parentes imponi volunt, appellatur, signoque sanctæ Crucis obsignatur; quod ostendit, eum qui Baptismo iniantur, Christi Domini seruituti addici, cum nominis impositio signum sit dominij. Quam ob causam cum vellet Deus docere Adam, eum principem, & dominum esse omnium animantium, ad eum illa adduxit, quibus nomina imponeret.

Gen. 2.

Sal item in illius os qui ad Baptismum adducendus est, inseritur, quo significatur, eum fidei doctrina, & gratiæ dono consecuturum esse, ut à peccatorum putredine liberetur, saporemque bonorum operum percipiat, & diuinæ sapientiæ pabulo delectetur.

Ijs peractis, infans in Ecclesiam introducit: vbi primum apud sacrum fontem humi collocatur. Qui ritus cum

O 2 suppli-

supplicem eius petitionem, qui se baptizari postulat, ostendit (cum prostrati humi olim baptismum peterent) tum significatio est sanctę humilitatis, quę Christianus prosteri debet.

Tum sacerdos vnā cum eo, qui baptizandus est, aut si infans, cum compatre, commatreve dicit symbolum Apostolorum, & orationem Dominicam. Quę res indicat fidei professionem, quam christianum publicē prestare oportet.

De ceremonijs, quę cum ad Baptismi fontem ventum est, adhibentur.

SED cum iam Baptismum administrari oportet, querit Parochus ab eo, qui baptizandus est, num baptizari velit: quo quidem per se, vel eius nomine patrino annuente, statim de fide orthodoxa ab eo querit trina interrogatione, vt tres sunt in diuinitate personę. Id verō fit, vt sciamus, primū sine recta fide Baptismum nihil ad æternam salutem prodesse: Nam [qui crediderit, & baptizatus fuerit, hic saluus erit: qui verō non crediderit, condemnabitur.] deinde, hoc Baptismi sacramentum esse, diciq; sacramentum fidei, vt per illud infantibus habitus fidei infundatur; & adultorum fides gratia Dei illustretur, formetur, & perficiatur.

Trina item interrogatio, trinaque responsio, quę fit verbo, [Credo, (adhibetur:) vt multiplicem lapsum, (inquit sanctus Ambrosius,) superioris ætatis, absoluat trina confessio. Denique, vt vobis, (inquit idem,) afferatur exemplum, sanctus Apostolus Petrus postea quā in passione Domini lapsus videtur infirmitate conditionis humanę, qui ante negauerat, postea vt illum lapsum aboleret, & solueret, tertio interrogatus à Christo, si Christū amaret, tunc ille dicit: Tu nosti Domine, quia amo te. tertio dixit, vt tertio absolueretur. Si ent ergo peccatū dimittit pater, sic dimittit filius, sic & Spiritus sanctus.

Interrogatus ter mergitur, in memoriā mortis, & resurrectionis Christi Domini: vtque intelligat, se cum Christo sepultum resurrecturum esse. Trina

autem mersione, significatur tridua Domini sepultura.

De ceremonijs, quę peractō Baptismo seruantur.

POST Baptismum dicitur litania genibus flexis; vt intelligamus, Baptismi sacramento eum cōmunioni sanctorum adscriptum esse, quorum nomina inuocantur.

Inungitur præterea à Parocho in vertice sacro chrismate, vt intelligat se ab eo die Christo capiti tanquā membrum coniunctum esse, atq; eius corpori insitum, & ea re christianum à Christo, Christum verō à chrismate appellari. Induitur postea baptizatus veste alba, quę vestis, (inquit sanctus Ambrosius) est indicium, quōd baptizatus exuerit inuolucrum peccatorum, & induerit innocentie casta velamina.

Indicat item resurrectionis gloriā, ad quam per Baptismum renascimur. Libertatem christianam, quam hoc sacramento sumus assecuti, erepti de seruitute Diaboli.

Innocentiam, atq; integritatem, quam in omni vita baptizatus seruare debet. Ictitiam internam, & gaudiū spiritus. Sicut enim vestis pulla est signum tristitię, ita candida gaudium indicat.

Traditur demum baptizato in manū cereus ardens. quo cereo significantur tres theologicę virtutes, quę ipsi hoc sacramento infunduntur; fides in lumine, charitas in calore, spes in cerei recta altitudine: quę sursum ascendit; vt spes nostra ad cęlos vsq; excitatur, atq; erigitur. Id præterea, quōd Baptismo nobis sit communicatio lucis, & depulsio tenebrarum: ob eamq; causam Baptismus [sacramētum illuminationis,] & baptizati, ij quidem [illuminati] à patribus dicuntur.

Ex antiquissima catholicę Ecclesię consuetudine, cum præter ministrum, qui Baptismum conficit, alij etiam ad sacram abluionem adhibeantur, qui patrini, aut compadres vocantur: Parochus de ijs, vt infra animaduertet, ac seruabit.

Non adhiberi sinet ex ijs plures, quā

vnū

Matt. vii.

Joan. vii.